

med Hensyn til vor nuværende frie Forsfatning, dem vil jeg give at betænke, at først ved den communale Udvikling, først ved en sand og dygtig communal Udvikling vinde vi Besindighed og Stadighed, da vinde vi først det Conservative i vor Udvikling. Komme vi ikke dertil, og komme vi ikke dertil ret snart, at Folket kan see, at det virkelig kan i sine daglige Afsejrer selvstændigt røre sig, da vil det siden paa eengang gribe det, som det dog maa faae; thi, efterat vi engang har sagt A, maae vi ogsaa sige B, efterat Guevoldsmagten er bleven indskrænket, maa ogsaa Embedsvoldsmagten efterhaanden blive indskrænket; thi, mine Herrer! vi vide det jo, at det ikke er Guevoldsmagten, som har trykket Folket, men det er Embedsvoldsmagten, og derfor var det ønskeligt, at vi fra en Sæssion til en anden saa lempeligt kunde indskrænke den. Af disse Hensyn vil jeg tillade mig at anbefale det stillede Ændringsforslag.

David: Det er i Reglen altid misligt ved den 3die Behandling at fremkomme med noget aldeles Nyt. Jeg troer vel, at der kan være forskjellige Ansuelser om, hvorvidt det Princip, som ligger til Grund for Ændringsforslaget, er rigtigt eller ikke; men jeg skal tillade mig at gjøre Thinget opmærksom paa, at, dersom man antager det stillede Ændringsforslag til § 5, saa vil der blive en aabenbar Modsigelse mellem Lovforslagets § 4, hvortil der ikke er stillet noget Ændringsforslag, og denne Paragraph. Det hedder nemlig udtrykkeligt i Lovforslagets § 4, der er antaget, at der for hver Tonde Hartkorn, som Kjøbstæderne eie, skal afdrages 1 Rbd. 8 s, og at derpaa Resten af Skatten for en vis Deel, nemlig Halsvæden, skal forsaavidt angaaer Kjøbstæderne fordeles efter Formue og Leilighed. Det stillede Forslag gaaer imidlertid ud paa en heel forandret Maade at beskaffe Kjøbstædernes Hartkorn paa, ligesaavel som Landdistricternes, og derefter at lægge en Deel af denne forandrede Skat paa Formue og Leilighed. Derfor, medens der, som sagt, kan være forskellige Meninger om Rigtigheden af det Princip, der ligger til Grund for Ændringsforslaget, er det utvivlsomt, at, dersom man nu gaaer hen og antager Forslaget, saa vil

derved opstaae en aabenbar Modsigelse mellem § 4 og § 5, som ikke længere vil kunne redresseres, og jeg troer derfor, at det paa ingen Maade gaaer an at gaae ind paa dette Ændringsforslag.

N. Sørensen: Den gjorte Bemærkning af den sidste ærede Taler kan jeg ikke give Medhold, thi her er kun Tale om ved Forslaget at dele den Skat, som hviler paa Landet (Neil), den Skat, som hviler paa Hartkornet. Landdistricternes Hartkorn bliver deelt i to Dele, saaledes, at den ene Deel kommer paa Formue og Leilighed og den halve Deel ligned paa Hartkornet. Saaledes er Forslaget, og det kan altsaa ikke komme i Collision med hvad der er sagt over til Kjøbstæderne og baaret af Kjøbstædsbeboerne. Med Hensyn til hvad een af mine ærede Ræboer (Jørgensen) har udtalt mod at fordele Skatten i Almindelighed paa Formue og Leilighed, da maa jeg dertil bemærke, at, dersom det, saaledes som man skulde antage efter hans Udvikling, altid var de Doyne, de Rigegyldige, de Forsømmelige og Slette, som være fattige, og som derfor ikke kom til at bidrage til denne Byrde, og at det derimod altid var de Ordentlige, de Flittige, de Sparommelige og de Rejsfaste, der være de Formuende, der ene og alene kom til at bære Byrden efter en saadan Maalestok, ja, var det saaledes, saa var det rigtignok Synd at paalægge saa stikkelige Mennesker saa store Byrder; men Erfaringen stadfæster, at denne Inddeling passer aldeles ikke. Formue eller Ikke-Formue forholder sig slet ikke til Personlighederne i denne Orden; tværtimod er mange Gange det Modsatte Tilfældet. Altsaa hvad Skattens Fordeling angaaer paa Formue og Leilighed, da er der, ligesom den anvendes i Kjøbstæderne, Anledning til at anvende den ogsaa paa Landet, og man kan ikke nægte, at Landbeboere ligesaa godt ville vide at finde, hvor Skatten kan taale at bæres, som Kjøbstædernes Ligningscommissioner kunne finde det.

Med Hensyn til Fattigskat og Skolefattens Fordeling efter denne Maalestok vide vi vel, at det ikke har havt synderlig Fremgang; thi man har som oftest holdt sig alene til Hartkornet, men, kommer man mere og mere ind paa denne Skats Fordeling, og faaer Erfaring